

2
 116 E. 72nd St.
 KOT
 "GLAS NARODA"
 I NARAVNOST NA DOM
 (sobot, nedelj in praznikov)
 CITAJ.
 KAR VAS ZANIMA

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

POZOR, NAROČNIKI . . .
 Naročnikom naznanjamo, da več ne pošiljamo potrdil za poslane naročnine. Zadržuje potrdilo poleg naslova na listu — do katerega dne, meseca in leta je naročnina plačana. U p r a v a.

No. 251. — Štev. 251. — VOLUME LIII — LETNIK LIII NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 28, 1945 — PETEK, 28. DECEMBRA, 1945 Tel. CHelsea 3-1242

POPOLN SPORAZUM MED VNANJIMI MINISTRI

Vnanji ministri Združenih držav, Rusije in Anglije so sinoči naznanili, da so na svojih sejah dosegli zelo obsežne sporazume, zlasti še glede kontroliranja atomske bombe; glede naziranja Japonske, Rumunske in Bolgarske. — Določili so tudi, kdaj bodo ruske in ameriške čete odpoklicali iz Kitajske in kako se naj sestavijo mirovne pogodbe za evropske premagane države.

Uradno poročilo vnanjih ministrov, ki vsebuje 4500 besed in je bilo ob istem času objavljeno v Moskvi, Washingtonu in Londonu naznanja, da so zlonilni zastoj, ki je nastal na londonski konferenci, odločili so se tudi, da bodo vsi soglasno glasovali, predno bodo vzeli v pretres važnejše zadeve, kot je atomska bomba, nadzorstvo nad Japonsko in Korejo ter mirovne pogodbe za Rumunsko, Bolgarsko, Italijo, Madžarsko in Finsko.

makniti novemu kabinetu, ki bi bil zares predstavnik ljudske volje. Le mladi in iznajdljivi pristaši skupin odpora proti Nemcem bodo znali rešiti še v zadnjem trenutku Grčijo iz prepada.

NAŠA IZJALOVITEV V EVROPI

Do izjalovitve našega vladanja v Evropi je prišlo, ker se je naše vojaštvo naveličalo živeti v tamošnjih deželah.

Poročevalci našega domačega časopisja nadaljujejo z pošiljanjem poročil o položaju v onih evropskih krajih, kjer se vedno mudi naše vojaštvo. Medtem, ko je bilo pred letom dni to vojaštvo še izobno organizovano, sedaj te organizacije deloma razpadajo. Da je prišlo do tega, se je zahvaliti predvsem — domotožju naših vojakov, takozvanim točkam, katerih gotovo število določa, da dotični vojak zamore odpotovati domov, in tudi agitaciji, katera se vrši v Združenih državah in tudi v Evropi — pod naslovom "vojake je treba poslati domov." Radi tega ni čudno, da se le malokdo zanima za oni del Evrope, ali Nemčije, ki je zaseden po našem vojaštvu. Patrijotični Američani, pa naj že bodo oblečeni v uniforme, ali pa v civilne obleke, so se Evrope do grla naveličali.

Poveljništva naše vojske v Evropi se tako hitro menjavajo, da je skoraj nemogoče najti enega in istega poveljnika ali pa tudi podpoveljnika v enem in istem uradu — dvakrat. V ostalem prihajajo tudi povelja, ki ukazujejo, da morajo veliki oddelki naše vojske odpotovati domov, ne da bi se uvaževali dejstva, da opravljajo važne naloge okupacije. Na njihova mesta prihajajo druge čete, toda ko pridejo njihovi častniki v urede čet, ki so odpotovale domov, — ne najdejo v pisarnah niti najvažnejših zapiskov, tako, da novi častniki ne vedo prav ničesar o svojih novih dolžnostih. Vojaštvo se namreč prav nič ne briga, kaj se bo zgodilo v tem ali onem kraju — samo da čim prej ostavi Evropo in odpotuje domov v pravi svet, kakor hitro mogoče. Vse naše vojaštvo se je namreč do skrajnosti naveličalo Evrope, v katero deželo bi prav nič ne šel v nadalje prostovoljno. "Tudi, ako bi dobival po \$1000 mesečne plače. Morala vojaštva sedaj ni več ona, kakršna je bila v dobi napada na Normandijo. Ko je neki časniški poročevalec te dni dejal vojakom, da bi bilo najbolje, ako ostanejo še v nadalje v Evropi, je takoj naslednjega dne dobil od raznih vojakov pismo, v katerem so mu vojakji pisali, da bi bilo najbolje, ako se poročevalec obesi, kajti on je najbrže oni človek, ki je predlagal, da mora dotična četa še v nadalje ostati v Evropi.

Samo v mestu Parizu je baje na tisoče naših dezertarjev. — Mnogo naših vojakov se sedaj tudi bavi z — "krošnarnstvom", — in ti ljudje prodajajo kar na javnih prostorih vladino lastnino na evropskih "črnih trgih". Naše vojakje je opaziti na ozkih ulicah, kjer prodajajo posteljne odeje, cigarete, gazolin, milo in druge predmete Evropejcem, kateri vsi so oblečeni v cunje.

LIST "PRIMORSKI DNEVNIK" V TRSTU SUSPENDIRAN

RIM, Italija. — Šest dni po formiranju nove italijanske vlade, katere predsednik je Alcide Gasperi, se je začelo zatiranje fiska, ki kritizira to vlado. — Policisti so zasegli kopije dveh tednikov, ki sta prinesla kartune in objavila članke z napadom na vlado in prestolonaslednika Umberta. — Uredniki rimskih in milanskih listov so ostro obsodili zatiranje tiska.

V Julijski Krajini so komunisti in jugoslovanski elementi oklicali generalno stavko v znak protesta proti zavezniški vojaški vladi, ki je suspendirala "Primorski Dnevnik". List je bil suspendiran, ker ni hotel preklicati obdolžitve, da je zavezniška vojaška vlada imenovala znane fašiste za uradnike v Trstu.

Kupite en "extra" Victory bond pred koncem leta.

JUŽNE REPUBLIKE — IN TAMOŠNJI "HITLERJI"

Največ pristašev nacijev je v republikah Srednje Amerike. — Republika Guatemala je na čelu protinacijske kampanje. — Položaj v republici El Salvador.

Iz republike Guatemale je dospel v naše mesto tamošnji časnikar, Eduardo Berlioz, in sicer v namenu, da opozori našo javnost na delovanje nacijskih agentov v srednje-ameriških republikah, posebno pa še na poslovanje tega izvrška človeške družbe v republici Honduras. — Nacizem se je v onih republikah tekom novejših dob izredno razširil. Berlioz se je za par dni ustavlil v New Yorku, od kjer odpotuje v kratkem v Washington, D. C., da se tamkaj posvetuje z podtajnikom našega državnega oddelka, Mr. Spruille Bradenom, kateri načeljuje našim odnošajem z republikami Srednje in Južne Amerike.

Berlioz je v zvezi z naprednimi političnimi voditelji v republikah Guatemala, Mexico, Costa Rica in El Salvador, kateri vsi so pričeli z vsestranskim delovanjem proti diktatorjem. Namen organizacije je tudi poskrbeti za to, da se v južnih republikah povzdigne obrt in poljedelstvo.

Pred letom dni so v republici Guatemali potom ustaje odstranili diktatorja Jorge Ubico in v imenovani republici sedaj načeljuje vladi liberalni predsednik, Juan Jose Arevalo, kateri je poskrbel za to, da v Guatemali zopet prevladuje svoboda. — V republici Honduras državljani dosedaj se niso zamogli izraziti svoje napredno mišljenje, kajti tamkaj niso imeli volitev kar štirinajst let. Tamošnji diktator, Tiburcio Carias vlada kot samodržec že od leta 1932 nadalje. Dne 6. julija je prebivalstvo glavnega mesta republike Honduras hotelo proslaviti ameriški dan neodvisnosti in se je zbralo na mestnih ulicah. Toda policija je takoj nastopila proti množici in sicer z strojnimi, s katerimi so policaji streljali na moške, matere in deco. Tem povodom so diktatorjevi policaji pomorili 153 ljudi. Takoj na to je policija naložila trupla pobitih državljanov na trupe ter trupla odpeljala v krematorij, kjer so bila sežgana. Ljudje, ki so temu prisostvovali, pripovedujejo, da so nekatere žrtev bile še žive, ko so jih odpeljali v krematorij. Ulice, na katerih so policaji pomorili imenovane žrtve, so potem hitro polili z vodo, in ko je prišel na lice mesta poslanik Združenih držav, Irwin, ni opazil nič drugega, nego — mokre ulice.

Berlioz nadalje poroča, da je na stotine takozvanih političnih jetnikov še vedno v ječah in

BOMBE V JERUZALEMU

Sinoči je sredi Jeruzalema eksplodiralo sedem bomb; policijska postaja je bila zelo poškodovana. Ubitih je bilo sedem oseb, 10 pa ranjenih.

Bilo je tudi mnogo streljanja in med ranjenci, ki ga je zadela krogla, je bil tudi nadomestni načelnik policije Denis Flanagan. Zadet je bil od krogle strojnice, ko je ravno pregledoval mino pri nekem gledališču.

ZASUTI MAJNERJI NAJBRŽE MRTVI

Iz Pineville, Ky., prihaja poročilo, ki pravi, da so že vsi izgubili upanje, da bi bil še kdo živ izmed 31 premogarjev, ki jih je požar zajel v premogovniku.

Reševalci pa navzlic tem še vedno kopljejo in gasijo požar, da bi prišli do svojih tovaršev.

Razstrelba je nastala ob 8.30 v sredo zjutraj in sedaj je vsakdo prepričan, da je 31 premogarjev, ki jih je požar zajel, že mrtvih.

Reševalci, katerih je 100, neprestano kopljejo dan in noč in so že tako utrujeni, da je rudarski nadzornik James Bryson pozval rudarje sosed-

nih rudnikov, da pridejo na pomoč.

Včeraj popoldne so bili reševalci od svojih ponesrečenih tovaršev oddaljeni še komaj 1500 čevljev, toda zadeli so na požar, katerega so morali najprej gasiti.

Reševalci pravijo, da bodo mogoče prišli do ponesrečenih premogarjev nočjo ob 11, mogoče šele jutri. Do sedaj so pogasili 11 večjih požarov.

ZELO HUDI BOJI NA JAVI

Včeraj so bili zelo vroči boji od hiše do hiše v Bandoengu in angleške vojaške oblasti so naznanile, da bodo pričele še ostreje nastopati proti indoneškemu upornikom.

Zavezniški vrhovni poveljnik na Javi general sir Philip Christison je razglasil, da bo na Javi navzlic vsemu odporu vpostavil red in mir. Takoj po razglasu je bila okoli Batavije postavljena močna vojaška straža, da je pregledala vsakega, ki je šel v mesto ali iz mesta.

Najhujši boji so bili v kitajskem delu v Bandoengu in Indonezi so se posluževali Kitajcev za svojo obrambo.

Medtem ko je bil general sir Christison v razgovoru z indoneškim ministrskim predsednikom Sutanom Sjuhurom, je neki angleški častnik bral razglas zavezniškega vrhovnega poveljstva, ki pravi, da se bodo proti Indonezom pričela najostrejša postopanja. Angleški razglas pravi, da so Angličani v sporazumu z Združenimi državami na Javi zato, da razorožijo japonske vojakje in vpostavijo zopet red.

In general sir Christison je glede tega izdal prav hinavsko izjavo, ki se glasi: "Indoneška bodočnost je zadeva za Holandej in Indonezce, jaz pa sem primoran nastopiti ostreje, da varujem postave in red, da s tem omogočim miloljubnim ljudem, da gredo za svojim poslom brez strahu in kake nevarnosti."

Kitajski kvizling umrl

Vang Kemin, ki je bil največji japonski podrepanik v severni Kitajski, je na božični dan umrl v vojaški kaznilnici v Peipingu.

Kitajski listi poročajo, da je bil Vang navajen uživati opij in ker ga v kaznilnici ni mogel dobiti, je zbolel in slednjič umrl. Aretiran je bil 5. decembra. Star je bil 66 let.

Leta 1939 je Japonska postavila novo vlado za vse osvobodeno ozemlje na Kitajskem in Vang Kemin je bil vladar v severni Kitajski.

Ko je Japonska razpadla, sta bila Vang in njegov namestnik Vang Jintoj aretirana in obdolžena veleizdaje.

Senat potrdil imenovanje UNO delegatov

WASHINGTON, D. C., 21. dec. — Senat je potrdil delegate, katere je predsednik Truman imenoval za Organizacijo združenih narodov. Delegati so žena pokojnega predsednika Roosevelta, Edward R. Stettinius in senatorja Connally in Vandenberg. Državni tajnik Byrnes je bil imenovan za načelnika delegacije, toda njegovo imenovanje ne potrebuje senatne potrditve.

Načrt o kontroli uposlitev veterinar

Predsednik Truman je veterinar v kongresu sprejel načrt, ki določa, da kontrola uposlitve pride v območje posameznih držav. Akcija pomeni, da ostane kontrola uposlitve še nadalje v območju federalne vlade. Predsednik je ponovil svoja priporočila, da kongres odloži akcijo glede državne kontrole uposlitve do junija 1. 1947.

Dve toni božične pošte izglubljeni

Ameriški vojni department je včeraj naznanil, da je bilo na božični dan izglubljene dve toni božične pošte namenjene ameriškim vojakom v Evropi.

Vojaškemu aeroplanu na letu iz Casablance v Napolj se je pokvaril motor in pilot je moral dve toni pisem vržeti v morje in se je slednjič vstavlil v Napolju.

Proti-fašistična fronta v Boliviji

LA PAZ, Bolivija, 23. dec. — Vodje vseh štirih političnih strank republike Bolivije naznanjajo, da so ustanovili novo politično organizacijo imenom "Demokratska Proti-fašistična Fronta", katere namen je nasprotovati vladini stranki povodom volitev v kongres, katere se bodo vršile v maju prihodnjega leta.

Grška ni zadovoljna z odškodnino

Grška vlada je naznanila, da ni zadovoljna z vojno odškodnino, katero je določila zavezniška komisija, namreč, \$10.500.000,00; od Nemčije, Italije in Bolgarske je zahtevala \$14.000.000,00. Proti odločitvi je vnanji minister Joanes Sofijanopoulos rekel: "Kvota, ki je bila določena za Grško je izven sorazmerja z žrtvami in škodo, ki jo je pritrpela Grška, tekom vojne in ob času sovražne okupacije."

ŽENA IN HČI PREDSEDNIKA TRUMANA

Soproga in hči predsednika Trumana sta bili na otvoritvi 61. operne sezone v Metropolitan Opera House v New Yorku.

"Glas Naroda" (VOICE OF THE PEOPLE) Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation) Frank Sakser, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec. Place of business of the corporation and addresses of above officers: 218 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

SREČNO NOVO LETO želi Uredništvo in Upravništvo ter vse osebe "Glasa Naroda" vsem naročnikom, čitateljem, oglaševalcem in prijateljem širom Zjedinjenih držav, Kanade in drugje, kakor tudi v vseh krajih svobodne Republike Jugoslavije NA MNOGA LETA!

Ob Novem Letu

Vsi narodi, ki pričenjajo svoja "nova leta" z dnem prvega januarja, se tem povodom spominjajo dogodkov do katerih je prišlo tekom rovnokar končanega minolega leta. Ako to storimo povodom konca leta 1945, pridemo brezdvomno do zaključka, da je bilo leta 1945 za ves svet velikanskega pomena.

Med našimi naročniki in čitatelji je vse polno rojakov, kateri imajo onstran Atlantika še vedno mnogo sorodnikov in deloma tudi svoja domovja. Ti se tem povodom spominjajo svoje mladosti v "starih krajih", katere so ostavili v vsej naravni lepoti in divoti in kjer so živeli tekom svojih mladih let v krogu svojih sorodnikov, svojcev, prijateljev, sosedov in rojakov.

Glavna naloga vsoljnega časopisja ob novem letu mora biti vzpostaviti povprečne državljane tako, da se jim predloži prave vzroke bodočih vojn. Radi druge svetovne vojne je moralo umreti petindvajsetkrat toliko ljudi, kakor radi prve svetovne vojne.

Ko so pričeli graditi tovarno za izdelovanje atomskih bomb v Oak Ridge, Tenn., sta zastopnika dveh železnice opazila, da se tamkaj vrši vsestransko delovanje, ki je bilo preje nepoznano v tamošnjih krajih. Radi tega sta skušala dobiti za se pogodbe za prevažanje in dovažanje tovorov v in iz tevarne.

DELAVSTO IN LJUDJE ...

Piše IGNAC MUSICH

Čezdalej več se bavijo v tem času z delavskimi plačami. Prerekavajo se, če je delavec res tako požrtvovalen, ali tako potreben, ali tako nevem kaj...? In to prerekovanje jim pride ravno prav, ker nočejo, da bi se davki letos nabirali in bi jih bilo treba plačati.

Ampak, ko se toliko gleda na tiste, se pa tudi delavcu malo čudno zdi, ko mu odbijejo toliko in toliko od njegove plače vsak teden. Namrde se in nekako smiljivo pogleda okrog sebe. V notranjosti se mu pa pojavlja vprašanje, kar samo od sebe ... in pri tem si pa misli: od mojih petindvajset dolarjev ootrgati, ni greh, tako strašansko hudo pa je tam, kjer je v koverti \$150 vsak teden; ali pa mogoče še več in pa tam, kjer se sploh na koverta ne gleda.

Pojavi se mu vprašanje, kaj bi bilo, ko bi rekel, da ni zaslužil in da je imel zrubo pri zaslužku. Zdi se mu, da se mu vprašanje odgovori samo od sebe - ni izhoda, kadar se gre za njegove groše - se gre do pičice - do centa. In te nič ne vprašajo, ter ni nobenih lukenj, skozi katere bi ušel. Edino kar ima, je to, da ve, da je edini, ki plača cesarju, kar je cesarjevega in to tudi točno; vsak posamezen teden; kot določeno po modrih možeh, ki so mu domerili, kakšno breme naj nosi.

Delavec ve in se podzavestno vpraša... tako da se ne sliši kaj neki mislijo s tem? Ali ne vedo, da je ta stvar precej težka? Dolga, je toliko in nikomur se nič ne mudi; vse preveč zaposleno z lastno trenutno koristolovsko igro; koliko časa neki mislijo, da bo vse to trpele in se bo rinilo le na moje rame.

IZ URADA SANS-A.

Nadaljevanje ... POMOŽNA AKCIJA MED SLOVENCIMA NAPREDUJE Vsem zgoraj omenjenim, kakor tudi posameznikom in organizacijam, ki so pomagali zbrati omenjene vsote, se na tem mestu prisrčno zahvaljujemo.

Ko so pričeli graditi tovarno za izdelovanje atomskih bomb v Oak Ridge, Tenn., sta zastopnika dveh železnice opazila, da se tamkaj vrši vsestransko delovanje, ki je bilo preje nepoznano v tamošnjih krajih. Radi tega sta skušala dobiti za se pogodbe za prevažanje in dovažanje tovorov v in iz tevarne.

Greš v trgovino, da bi kupil darilo, vse toliko stane si misliš; kupil ali kupila bom denarnico. Lansko leto je bila \$5; prejšnje leto ista usnjena \$3; vojna je bila in podražilo se je. Zaskrbi te, koliko bo letos - greš notri in ti jo pokazuje; nič niso navdušeni, skoberaj malomarni, kot bi jim ne bilo dosti do tega, da ti prodajo. Vprašajaš za ceno in ta je danes \$9.

"Devet dolarjev?" se začudiš. "Da. Devet dolarjev, vemi ali pusti; to je cena". Pojaniraš, pa ti pove, da delavec zahtevajo 30%. Sam pri sebi se pridušiš - potihem in plačaš; pa se ti zopet pojavi pred očmi razlika od treh, na devet dolarjev - in 30%, ki jih delavec zahtevajo. Priglihavaš in priglihavaš, pa ne veš, kdo je na pravem in premissljuješ, kolikokrat so že dobili po trideset odstotkov, da so spravili ceno tako visoko!

Potem greš v trgovino za moške srajce. Nekaj gorkega hočeš, ker dedec se je postal; najraješ čepi na gorkem. Spomniš se, da mora stati ob cesti in čakati na počestno železnico, po pol in včasih trideset ure, v snegu ali burji. Zamili se ti, če ne drugače, že zaradi lepšega, ker že toliko časa skupaj vlečeta jarem in hočeš mu preskrbeti toplo srajco; volneno, če je mogoče.

Seveda jo imajo; prinesejo na mizo pred te ali pa če hočemo po starokranjsko, na pudel. Potipaš jo; zdi se ti, da se bo stara tnal ogrela v nji. Vprašajaš po ceni in ti dvigne skoro do stropa, ko ti pove, da če hočeš domov s to srajco, boš pustila njemu 12.95 ali 13.95 dolarjev. Naravnost 13 ali 14 dolarjev nehočejo računati; \$13.95 se bolj sliši, kot trinajst in ker se za dolarje bojimo, se malo lažje kupi, ker ni štirinajst; se počutimo, kot bi štormana ofrčili za en dolar. Trgovec to ve, ter si pomane roke. Zdjaj ko si kupila srajco, se pa nehoče vprašati: kakšne sorte volna je vnji in jo pričneš tipati, če mogoče ni v dve gubi. Pri tem se pa malo pojeziš na starca doma, češ: frdamen dedec, ko bi imel malo toplejšo kri, bi bila dobra iz bombaža, ki stane le pet ali šest dolarjev. Na tihem ti pa nekaj šepeta in ni ravno molitev. Čudiš se kam gre volna, ker nas tako strážejo in še zmiraj bolj. Vprašajaš se, zakaj so minimalne plače in maksimalne cene? pa ti spet to vprašanje najde odgovor: zato, da se jih lomi", če le mogoče - če le gre "in gre pa tukaj veliko", ter so postavile le bolj na papirju-lisjaki se jih izognejo.

Na potu domov se ustaviš v trgovini za jestvine; da kupiš surovega masla: "Pol funta". "Ga nimam" pravi trgovec; hočejo deset centov več za funt in ga nisem hotel kupiti. Ti protestiraš; saj ste šele pred par tedni dvignili ceno za šest do osem centov; zakaj zopet sedaj deset centov? Trgovec skomigne z ramo in stegne roko, češ, kaj pa hočeš? Plačaj ali bodi brez stvari.

Na potu domov se ustaviš v trgovini za jestvine; da kupiš surovega masla: "Pol funta". "Ga nimam" pravi trgovec; hočejo deset centov več za funt in ga nisem hotel kupiti.

Rojake prosimo, ko pošljejo za naročnino, ako je vam le priročno, da se poslužujejo - UNITED STATES CANADIAN POSTAL MONEY ORDER.

Vse to te ujezi in se sklicuješ na govor župana, ki je povedal, o teh ali onih cenah. Pa ti pove, da lahko poskušaš pri županu ... in on tako ali tako ne bo dolgo govoril ... In tako gre vse lepo naprej, to ti reče: lepo za nekatere in presneto žalstvo za druge. Pri tem pa premissljuješ, če bo to vedno trpel in kdaj bodo nehali striči volno. Ovce se ti smilijo, pa kaj hočeš, v čredi si in koš se zdi, hočejo izčistiti do zadnjega prehaja iz teh ubogih ovčic.

Kar je pa še najbolj predržno, je pa to, ker se vedno znajdeš v takem položaju, da ti pokazujejo, da je vsega tega kriv le delavec in delavske plače, ki so tako strašansko visoke. Vprašajaš človeka, ki dela na srajce in ti pove, da je plačan pol dolarja, da naredi eno tako srajco in potem pa se tisti, ki prišije knoife; tisti, ki jo zlika in tisti, ki potrga cvrtn, če ga kaj visi proč, ter zadnji, ki dene v škatuljo. No sedaj pa ko vse to sešteješ, vse te operacije, se pa nič več tako ne čudiš, da srajca stane \$14.00 in bi tudi ne zameril, ko bi stala \$14.01 cent. Pri tem ti pa ne gre iz misli tistih 30%; kako bo še draga, ko jih bo; gotovo bo tako srajca stala 30% več "in če se pridene še nekaj za trud, ko bo treba vzdigniti ceno", ki tudi ne more bit zastoj, potem prideš do zaključka, da bo boljše, da tastarega prikleneš k peči ob mrzlih dneh in pozabiš na želodec za par dni ali tednov.

NASE PRIHODNJE PRIREDITVE Predvajanje filma "Osvoboditev Belgrada" pod pokroviteljstvom SANS-a se vrši v januarju in februarju v naslednjih naselbinah: Nedelja 6. januarja Export, Pa. Društvo šte. 317 SNPJ. Sobota 19. januarja St. Louis, Mo. Podružnica šte. 23 SANS. Nedelja 27. januarja Pittsburgh, Pa. Federacija SNPJ in SANS-ove podružnice v zapadni Pennsylvaniji. Nedelja 3. februarja Brooklyn, N. Y. Skupne SANS-ove podružnice. Nedelja 24. februarja Springfield, Ill. Podružnica šte. 15 SANS. Naselbine, ki bi želele videti omenjeni film, se naj obrnejo na naš urad za nadaljne informacije.

MIRKO G. KUHEL tajnik SANS-a RADA BI ZVEDELA za svoje tri brate: FRANK, FILIP in JOE POJE. (Page), in sestro FRIDA POJE, omožena BAZAR, doma iz Drage pri Loškem potoku, Slovenija. Pred vojno so se nahajali v Brooklynu, N. Y. Ako bi slučajno čitali na oglas, naj se oglasio svoji sestri. Ako je komu znano o njih, uljudno prosim, da mi javi na naslov: MRS. ROSIE GRADISHAR, 623 Meredith Rd., Calgary, Alta., Canada. (1:2)

RAZGLEDNİK

SVETOVNI VPLJIV MEHİKANSKE AMERİKSE UMETNOSTI

Dr. Lasalle je ravnokar objavil v Mexico Ciudad, letno poročilo z ozirom na svetovni vpliv starodavne ameriške umetnosti, katere se kljub parstoletni okupaciji Zjedinjenih drža Mehikanskih, še vedno lepo razvija in je evropska umetnost ni zamogla pokvariti, tako, da je ostala taka, kakoršna je bila pred najmanj dva tisoč leti. — Dasiravno sedanje mehikanske države imajo le šestino toliko prebivalstva, kakor Zjedinjene države Severne Amerike, je vpliv azteške in tol-

teške umetnosti kljub temu večji, kakor oni prebivalstva Zjed. držav Severne Amerike, kajti slednja umetnost je izključno evropskega izvora. Umetnost, kakoršna se razvija v Zjed. državah Severne Amerike, je izredno mlada, dočim sega umetnost mehikanskih ameriških narodov najmanj 2000 let v davno domačo ameriško zgodovino. Pripoznanje te umetnosti in nje vpliv se vedno večji meri pripoznavajo po vsem svetu.

OTROČJI BOŽIČNI SEMENJ

Teikom decembra pa vse do konca prvega tedna v januarju vrši se v Alameda parku v Mexico Ciudad, takozvani otročji božični semenj. Na ta trg prihaja na stotisoče starišev z svojimi otroci vsakovrstne starosti. Pred malimi božičnimi drevesci stoji na stotine indijanskih sv. Nikolajev in tukaj

prepeva deca svoje božične pesmi. Tukaj prodajajo domačini tudi razne rakete; vrše se dirke med otroci, kateri dobe v nagrado sladke krompirje ali jamse. Na vrtovih bližnjih šolskih poslopj vrše se tekmovalni plesovi med razredci ljudskih šol, zlasti pa plesovi, ki so znani pod imenom "ole".

BIKOBORBE V MEXICO CIUDAD

V tukajšnjem, kakor tudi v drugih mestih Zjed. držav Mehikanskih, je sedaj sezona vsakoletnih bikoborb, in na vsem ameriškem kontinentu v sedanji božično-novoletni dobi, ni bolj zanimivega in priljubljeneega športa, kakor so bikoborbe. V tukajšnjem mestu vrše se bikoborbe v narodni areni in vedno ob 4. uri popoldne. — sicer po dvakrat na teden — Prodajalci vstopnic so zaposleni kam na ulicah in vstopnice prodajajo šestokrat za tako visoke cene, da je treba plačati za vsako vstopnico kar po sto dolarjev valute Zjed. držav Severne Amerike, dasiravno je uradoma cena vstopnicam določena le po — 20c.

narnice ali karkoli imajo v rokah, kar vse je redno velike vrednosti. To mečejo, redno pred bikoborbo, in na vsem ameriškem kontinentu v sedanji božično-novoletni dobi, ni bolj zanimivega in priljubljeneega športa, kakor so bikoborbe. V tukajšnjem mestu vrše se bikoborbe v narodni areni in vedno ob 4. uri popoldne. — sicer po dvakrat na teden — Prodajalci vstopnic so zaposleni kam na ulicah in vstopnice prodajajo šestokrat za tako visoke cene, da je treba plačati za vsako vstopnico kar po sto dolarjev valute Zjed. držav Severne Amerike, dasiravno je uradoma cena vstopnicam določena le po — 20c.

NOVOLETNO VOŠČILO

Iskrena hvala za "Glas Naroda", ki mi ga redno pošiljate. Želim vam, kakor tudi vodstvu tiskarne srečno in veselo Novo leto 1946. Vaš udani —

Odlomek iz časopisja ... "The Daily News" v New Yorku se bavi z štirinapilbilijonskim posojilom, katerega je dobila Anglija zopet v Zjedinjenih državah, in pravi, da bodo radi tega dobili angleški došluženi vojaki, poseben — bonus na račun naših davkoplačevalcev. — Isti list tudi poroča, da bude Mrs. Eleanor za Veliko Noč odpotovala v Rusijo in Kitaj; da bude neki Joe Louis zgradil v Harlemu (zamorski del mesta New York), hotel, ki bude veljal milijon dolarjev... da bodo vojvodino Windsorsko (iz Baltimore Md.) za Božič vtihotapili v Anglijo, da bude božičevala z svojim soprogom Edwardom Windsorskim in njegovo materjo, angleško kraljico-vdovo. — in, da bodo v San Francisco, Calif., dobili liberalni časopis v obliku tabloida, ki bude imel podružnice v Chicagu, Washingtonu in New Yorku...

POŠILJANJE DENARJA V STARI KRAJ Sedaj je odprta denarna pošiljatev v staro domovino. Denarne pošiljateve se nakazujejo v dolarjih in Jugoslaviji pa so izplačane v dinarjih po kurzu dneva izplačila. DENAR S STROŠKI IN PRISTOJNINAMI POŠILJAMO SEDAJ PO NASLEDNJI CENI: Do \$50. — za stroške \$1.25 Od \$50. do \$100. — " " \$1.50 KDOŖ HOČE POSLATI PO KABLU, NAJ DODA ŠE \$2.25 za kabel; po zračni poti pa 30c. Zaradi sedanjih razmer je priporočljivo za denarno nakazila poslužiti se kabelske službe. Ne pošljite denarja, ako niste uverjeni, da se prejemalec nahaja na dotičnem naslovu. SLOVENIC PUBLISHING CO POTNIŠKI ODDELEK: 216 WEST 18th STREET NEW YORK 11, N. Y. Telefon CHelsea 3-1242

Jugoslov. žena v borbi za svobodo

Izbrpano iz knjige: "BORIMO SE", ki jo je izdal Uredništvo "Naša Žena" v Sloveniji.

Otožna Notranjska, žalostna Suha Krajina in vesela Dolenjska

Darežljive ženske roke

Mati in njen mož, njuna hči in njun sin, stara dva v izgovorjenem kotu, bratje in sestre, vsi so leta enajštiridesetega postali od prvega do zadnjega sužnji.

"Jezus Marija", so zavdihnile žene in obmolknile. "Začelo se je in temu ne bo ne konca ne kraja."

Že isto leto v poletju je sredi noči potrkalo na mežakajoča okna sklonjenih kmečkih domov. "Mati, odprite malo".

Tako je trkalo noč za nočjo po vseh vaseh od bele golobice Ljubljane pa tja do hrvaških meja. Trkali so prvi partizani. Na tisoče src žena je vedelo, da suženstvo ne bo trajalo brez konca in kraja, zakaj ti fantje so zato tukaj, da mu naredo konec. Zato je noč za nočjo, mesece in mesece, leto za letom in še danes vstajalo na sto in sto neprespanih žena na trkanje teh fantov in že je klockotala voda v loncih. "Da si fantje opomorejo in bodo jutri znova mogli točiti", so razlagale radodarne gosposkinje.

Rumeni zabeljeni žganci in vrelo mleko, kot kmečka gruda dober kruh iz rok ljubeznive matere, kako bi partizan brez tega prebil dolge mesece, dolga leta svojega življenja sredi gozda.

Preizkušnje

Italijanske kolone so se kot roji koblic pasle po vaseh. Nič več ni zvončkljalo po steklih: "Mati, odprite malo". Vsako noč si pa mogel opaziti, kako so fantje pobirali pripravljene živče kje izven vasi ali pa ti je veter prinesel na uho cvileči glas težkih vrat pristave, ki jih je skrbna mati nalašč pustila odprta, da so fantje mimo straž mož prišli do žveža.

Ej, modra prebrisanost preproste in zdrave pameti in dobrotne ženske duše, kaj bi v tistih dneh brez vsega tega? — Marsikdo je v tistih dneh obupoval, sto in sto slovenskih kmeti, ni pomislilo na obup. — Zaradi njihove trdnosti so jim fašisti požgali domove nad glavami. V premnogih vaseh so jih kot vojakke postretili v kolono, da so morale gledati, kako se je žalosten dim njihovih domov vil med ožganimi debli sadnih vrtov in piš vetra ga jim je nosil v nosnice. Drgetale so v divjem joku, ki je bil v njih, pa ga niso hotele pokazati pred požigalci.

"Kje imate može in sinove?" so jih vpraševali. "V gozdu", so odgovarjale žene in matere.

"Če se ne vrnejo, bomo streljali vas in otroke", so grozili. Nekaj se jih je iz strahu vrnilo. Postavili so jih kam za cerkveni zid ali za živo mejo in streljali vpricho otrok in žena vanje. Če se jim je zljubilo, so otroke in žene naložili na kamijone in jih odpeljali. "Internacija, internacija..." so ponavljala pošastna vozila. — Preprosti možgani niso vedeli odkod ta čudna, tuja beseda, vedeli pa so, da pomeni tujino. Izgnanstvo, stradanje in pretepanje in bogsigavdi, kakšno hudo še.

Tiste, ki so ostale z otroki na pogoriščih ali v izropanih domovih, so se stresle v joku in kje na topli prsti so presunljivo in togotno zajokale. Razodelo se jim je, da je to šele začetek borbe in ne konec, da pa vendar samo borba pomeni življenje. In one, ki so to doživle, one na tej poti ne bodo nikoli in nikdar omagale, pa tudi če bi trajalo še celo večnost. Izkazalo se je, da niso nikoli omagale.

Zopet so prišli tovariši v vas. Večer za večerom so se zbirale z vsemi vaščani na vasi in poskrbele, da tudi strahopetni niso ostali doma. Učile so se, kako je treba borbo voditi in kako pridobivati zanj novih sodelavcev. Čez dan pa so kot krti greble po zemlji in od blagoslova njihovih rok in dobrih oči je zemlja toliko rodila, kot še nikoli doslej. Vsa leta je bilo celo v tistih krajih, ki poprej še za domače potrebe niso imeli dovolj, hrane tudi za borec. Žene so sicer izpraznile domove, a vedele so, da je tudi potrebno, in ta zavest jim je bila dovolj.

Kljub težkemu delu niso bile nikoli toliko trudne, da ne bi mogle na pot za partizane. — Če je bilo potrebno dobiti iz mesta prepotrebni obvez in zdravil, so stopile ponje. Če je bilo potrebno to ali ono sporočiti ali odnesti našim ljudem v mesto, so storile žene.

Iz mesta so hodili dan za dnem novi ljudje v partizane. Skozi njihove vasi so hodili in one so jih vodile do tovarišev. "Tu gori, preko tega hriba, mimo gozda in še nekoliko vstran je treba", so razlagale mladim partizanom, ki jim je bilo tak življenje še čisto novo in nepoznano.

In drugič je zopet trkalo v nočeh. "Manica, pokaži nam, kje leži Grabroviča, ne poznamo poti".

Vesela je Manica vstala in šla s tovariši v noč. Vrnila se je proti jutru in ko je pokladala živino, je veselo popevala. Le kaj bodo zopet fantje v Grabrovici, jo je lomila radovednost. Zvečer so zapeli glasovi orožja slovenske vojske in Manica je vedela, kaj delajo fantje v Grabrovici. Napadli so fašistično postojanko. Minila je utrujenost. Oči so ji zagorele od navdušenja in hitro

Naj ta brošura z nekaj bežnimi potezami, z nekaj primeri pokaže, kakšen delež so v tej vojni imele slovenske žene in ga še danes imajo poleg drugih žena jugoslovanskega naroda. Pregleda naj uspeha triletne trde borbe glede na ženo, na uspehe, ki so plod nesebičnih prizadevanj in težkih žrtv vsega slovenskega naroda, slovenskih mož, žena in mladinc.

je stopila po vasi in sklicala tajn sestanek zaupljivih žena, četudi ni bilo kativistke Lenčke. Saj je nocoj vendar najboljša prilika za to, da se kaj pogovore, ko fantje napadajo in izganjajo tisto golazen, ki jo žene tolikanj sovražijo. In so se res prav dobro pogovorile in tudi časopise so brale. Celotem so se pogovorile, kako bi tudi Brenecovo Pepko in Lončarjevo Mimi pridobile, ki imata sinova pri izdajalcih. Ko je minilo tri mesece, sta se sinova vrnila, domov, ker sta jima materi pisali:

"Draga fanta, domov pridita ker naju je sram, da sta tam. Vsi iz naše vasi so pri partizanih."

Fanta sta se vrnila. Če sedaj kdo nabira po vasi za partizane, sta Pepka in Mimi tisti, ki dasta tudi poslednjo žlico masti iz lonca.

Na ženski praznik

Letos smo žene prvič brez strahu javno in slovesno praznovali 8. marca. Nekaj dni pred praznikom so bili vsi kraji prav do najbolj zakonite gorske vase, živa mravljišča. — Povsod skrivni pomenki, prenašanje različnih zavojev in zavojčkov, šepetanje sem in tja. Ob poznih večernih urah pa, ko je že vsa družina spokojno spala, so dekleta in stare žene še vedno skrbno zlogovale vertice partizanskih pesmi in se učile vlog raznih iger, ki so jih v večini tudi kar same napisale, da bodo za praznik nastopile tudi one. Zadnje dni pred praznikom si mogel skoraj v vsaki vasi slišati, kako se vadi pevski zbor, pa bodi da je bilo kje pri Stični ali Ribnici, ali kje na Notranjskem ali Dolenjskem in Kočevskem. Začudil bi se tujec, ki bi slučajno stopil v hišo, da si ogleda te pevce, zakaj pred seboj bi zagledal same žene, od mladih deklet do zgrbljenih stark.

Na večer pred praznikom se je povsod kar trlo ljudi. Slabe luči so razsvetljevale skromne prestore. Vsi zbrani so povsod nestrpno pričakovali, da bi videli, kaj so žene pripravile. Ne nadoma je jekleni glas zgarane kmetice presekla pričakovanja. Govorila je o borbi za svobodo, o delu žena, o prazniku in pomenu tega praznika. Kje si slišal kaj podobnega so sledile recitacije, petje, ples in igre.

Največje presenečenje pa so bili pri vseh teh prireditvah kupi darov, pripravljeni za partizane. Teško je presoditi, katera pokrajina je dala več in kje je bila požrtvovalnost večja. Če pomislimo samo na žene iz okrajja Sodražica, moremo nekoliko oceniti veličino požrtvovalnosti in zavednosti. Že pred

praznikom so kljub snegu in ledu prevazale ranjene borec, jim prale in kuhale. Na sam praznik pa so se stare matere preoblekle v moške obleke in se z darovi napotile do borcev. Take so stopile pred zdravniška 18. divizije, ki se jim je nemalo začudil. Kako je bil presunjen, ko so mu povedale, da so se zato tako oblekle, ker bi drugače ne mogle priti do fantov, kajti tako so se skrile pred vaščani, ki jih niso spoznali, ko so že v mraku odhajale iz vasi, in jih ne bodo mogli ovaditi.

Ganjen je dejal, da je cenil vsekar zavednost žena, da pa mora priznati, da kaj podobnega ni nikoli pričakoval. To je pokazalo, da niso žene le požrtvovalne, marveč tudi junake, kot more biti le kateri borec na položaju. In take junakinje so stare kmečke matere! Ena od teh se je vzravnala in mu odgovorila: "Na Rabu mi je umrl sin. Od tedaj živim le za to, da pomagam naši vojski."

One iz banjšolskega okraja pa so vsem darovom priložile pristrčna pisma, v katerih se opravičujejo zaradi skromnosti svojih daril in prosijo borec, naj jih sprejmejo prav tako ljubeznivo, ker so poslana tako pristrčno, kot bi jih mogle poslati le lastnim sinovom in bratom.

In žene ribniškega okraja so poleg vsega ostalega presenetile borec z ljubkimi robci, v katerih robce je bilo uvezeno ime praznika.

In naše šmarječanke? S kolikim ponosom hranijo majhen listič papirja, svetinjo šmarjeških žena, na katerem stoji napisano:

"V imenu vseh bork in borcev Gubčeve brigade se vam najlepše zahvaljujemo za darila, ki smo jih prejeli 8. marca. Sprejeli smo jih s prijetnim presenečenjem. Prepričani smo, da bo naša borba prinesla nam vsem, posebno pa vam ženam, ki ste bile doslej še bolj zatirane kakor mi, pravo svobodno življenje."

Ta zahvala ne velja le šmarješkim ženam. Velja prav tako vsem ženam Dolenjske in Notranjske, onim od Stične in Kočevja, velja ženam vse lepše Slovenije. Dejanja ponosnih žena naše domovine so nam poročila, da narod, ki ima take žene, ne more biti premagan.

Slovenska zemlja je že mar-

sikje osvobodjena. Novo življenje polje po takih krajih. — Pred vsem pa žene. Saj volijo in so voljene — ljudska oblast so tudi one kar vendar do sedaj še nikoli niso bile, saj niso v javnem življenju nikdar smele povedati svojega mnenja. Danes tudi one grade usodo svojega naroda, predvsem svojega kraja, v katerem kot vsi drugi vaščani urejajo vse njegove potrebe. Domovi njihovih družin op teh osvobojenih krajih dobivajo električno luč, ki so jim jo poprej vsi režimi le obljubljali, zdravnik jih obišče od časa do časa. Domove, ki jih je uničil okupator, zopet grade, urejajo trgovino in prevoz. Vse življenje se začinja znova. Žene se živo zavedajo, da so te pridobitve trdo zaslužene, krvavo plačane. Njihova in njihovih dragih otrok kri je bila potrebna za to. Zato bi jih za nobeno ceno ne odstopile nikdar in nikoli več. Slovenski človek pa tudi slovenska žena je zato krvavela tri dolga leta in bo še, če bo potrebno, da bo končno vendar enkrat Slovenec na svoji zemlji svoj gospod. Na Slovenskem ni drugega gospodarja in drugega gospodarja, razen Slovenca in Slovenke. Zakaj taka je sveta zahteva, od nekdanj zapisana, da bodi vsak sam sebi gospod in gospodar obenem. To je tudi upravičena zahteva vseh trpečih mater, žen in deklet naše lepe zemlje od Ljubljane pa tja do hrvaških meja.

Naši zastopniki

- California: San Francisco, Jacob Lausbiln; Colorado: Pueblo, Peter Culig; Indiana: Indianapolis, Fr. Markleb; Illinois: Chicago, Joseph Bevcic; Michigan: Detroit, L. Plankar; Minnesota: Chisholm, J. Lukanich; Montana: Roundup, M. M. Panlan; Nebraska: Omaha, P. Broderick; New York: Gowanda, Karl Strnisha; Ohio: Barberton, Frank Troha; Oregon: Oregon City, J. Kobla; Pennsylvania: Conemaugh, J. Brezovec; West Virginia: Charleston, J. Paternel; Wyoming: Rock Springs, Mary Tauchar; Wyoming: Diamondville, Joe Rolich.

Table with 2 columns: Organization name and Amount. Includes items like 'Yugoslav Seameans Club \$45,009.58', 'United Dalmatians of Brooklyn 22,053.34', etc.

Forest City, Math Kamin, Frank Blodnikar, Greensburg, Frank Novak, Homer City, Joseph Kerin, Imperial, Corapolis, in okolico: Anton Kebe, Johnstown, John Polants, Krayn, Ant. Tauzelj, Luzerne, Frank Balloch, Midway, John Znet, Pittsburgh In okolica, Philip Progar, Steelton, A. Hren, Turtle Creek, Fr. Schifrer, West Newton, Joseph Jovan.

DARILNI PAKETI ZA SVOJCE V STAREM KRAJU. S posredovanjem svetovnoznane AMERICAN EXPRESS COMPANY, nudimo čitateljem izvanredno službo pošiljanja darilnih paketov svojcem v staro domovino.

- Paket šte. K-1: \$8.10 (2 funta kave, 1 funt kakao, 25 čaja, 7 unč čokolade, 1 kana mesa, 2 funta mleka v prahu, 1 funt riža, 1 funt suhega sadja, 4 kose mila); Paket šte. K-2: \$6.85 (1 funt žgane kave, 2 funta čaja, 2 funta čokolade v kosu, 1 funt graha, 1 funt leče, 1 funt makronov, 1 funt farina, 1 funt "powdered" mleko, 20 bouillon cubes, 1 steklenica "lemon crystals", 2 kosa mila); Paket šte. K-3: \$8.60 (6 parov moških nogavc, 3 žepni robci, 1 par podplatov, 2 para vrvice za čevlje, 1 varnostna britve, 20 varnostnih rezil, 1 brivsko milo, 1 zobna ščetica, 1 boksa zobnega praška, 2 kosa mila, 200 tablet vitamina B1); Paket šte. K-6: \$7.30 (1 par moških čevljev, 1 naročila velikost, popolnoma vrezani, treba jih je samo sestiti, 3 pare nogavice, 2 para vrvice za čevlje, 1 kana mazila za čevlje); Paket šte. H-500: \$7.80 (Posebu za otroke, 1 funt "powdered" mleka, 1 funt "hard candy", 1 lb. čokolade, 1 funt farin, 1 funt banan, 1 funt riža, 1 funt sladkega cvetov, 1 funt oranžne marmalade, 1 funt čaja, 4 pakete juhe); Paket šte. H-501: \$7.50 (2 funta kave, 1 lb. sladkega cocoa, 2 (3 1/2 oz. kante) Kipperd snacks, 1/2 funta dehidrirane noodle juhe, 1 1/4 funta riža, 1 funt cornbeef hash, 1 funt juhe, 100 cigaret, 1/2 funta raznega suhega sadja).

47-LETNO PREIZKUŠNJO. Ameriška Bratska Zveza. KI IMA PREKO 26,000 ČLANOV IN PREKO TRI MILJONE IN POL DOLARJEV PREMOŽENJA. TO JE SODOBNA AMERIŠKA BRATSKA ORGANIZACIJA, VEDNO ZANESLJIVA, POVSOD PRIPOROČLJIVA IN ZELO PRIVLAČNA ZAVAROVALNICA... ORGANIZACIJA VAM NUDI POLJUBNO ZAVAROVANJE PROTI BOLEZNI, NESREČI ALI SMRTI. Naslov: AMERICAN FRATERNAL UNION, A. F. U. BUILDING, ELY, MINNESOTA.

HEKTORJEV MEČ

ROMAN: Spisal RENE La BRUYERE

(19)

Jaz sem bila kvečjemu malce bolj zamišljena nego prejšnje čase; jahala sem, negovala svoje cvetlice in krmila golobe, kakor da nisem nikoli spoznala angonleskih dragoncev. To je trajalo do meseca julija, vse do strele, ki je udarila v moje življenje, kakor je istočasno udaril grom bastiljskih topov v življenje sveta. Vsako jutro sem prišla v salon, da se poklonim očetu in kanonici, kakor je zahtevala navada tiste dobe. Čeprav me je dragi očka nežno ljubil, bi si bil vendar očitno, da ponižuje svoje dostojanstvo, ako bi bil pokazal med tem obredom le količkaj živalmosti. Tisto jutro se mi je zazdel že na prvi pogled tako resno in imponirajoč, da sem kar otrpnila. "Sedi, hčerka," mi je velel; "moram ti povedati hčerka, levo novico. Gospodična de la Romade, nebo nas je obdarilo z neizmenno srečo: gospod baron d'Hodebock, markiz de Marchezallier me je dal pravkar prositi za tvojo roko."

Ta vest mi je bila na vso moč neveselna. "Kaj ste mi odgovorili, oče?" sem vprašala trepetaje. "Kaj sem odgovoril! ... Rekel sem soveda, da me ponudba neizrekljivo veseli in odlikuje in da jo za svojo osebo hvaležno sprejemem. Zaradi lepšega sem kajpak pripomnil, da želim vprašati tudi tebe, preden dam končnojavni odgovor."

"Modro ste storili, oče! Bodi ponudba gospoda markiza de Marchezallier še tako laskava — jaz je ne morem sprejeti." Oče je planil iz svojega naslanjaja. "Kaj praviš? ... Ne moreš le sprejeti? ... Kaj pomeni to? Pa ne da bi se ti mešalo?" "Ne, oče, ne meša se mi. Toda gospoda markiza de Marchezallier ne ljubim; s človekom, ki ne čuti do njega nikakega nagnjenja, se ne morem poročiti."

"Ta, ta, ta ... ali si neslana! Možitev ni ljubavna spletkarja. Kadar gre za možitev, je treba misliti na ime, na rod in na imetje; nagnjenje pride samo od sebe."

"In če ne pride, oče?" "Toda živ človek brez njega, cenjena gospodična. Tako mi krvi mojih prednikov, današnji troci so vsi zmešani od vpliva teh filozofskih kanalov, a mojih dni" (kakor vidite, so stari ljudje od pakdaj žalovali za svojimi časi) "za mojih dni je oče predstavil hčeri ženina, katerega ji je izbral, in ona se je uklonila, ne da bi ga trpila s čuvstvenimi prisiknutostmi."

"Oprostite mi, oče: filozofov nisem čitala in sree me boli, da vas moram žaliti. Toda markiza ne vzamem."

"Zakaj ne? ... Zakaj ne, še enkrat te vprašam?" "Povečala sem vam že: zato, ker ga ne ljubim."

"Draga Renée," je pridigarško pritegnila kanonica, "spomnite se blažene ustanoviteljice našega reda. kateri zakon je bil srečnejši od

njenega? In vendar je sprejela svojega bodočega soproga iz rok modrega predsednika Fremiota, ne da bi ga bila prej videla?" "Spoštljivo vas opozarjam, madame, da jaz nisem svetnica, kakor se tudi baron Horric d'Hodebock ne more pohvaliti z viteškimi dovršenostvom soproga vaše blažene gospe."

"Recite rajši, da vam ne ugaja tako zelo kakor neki komet, ki ga dobro poznam," je strupeno zapela moja neznosna varuhinja. "Zal dečko je res in malo prida tudi?"

"Kam merite, gospa?" jo je zaničljivo prekinil oče. "Pa ne da bi vam bilo na umu tisto nič, ki se je drznilo prositi sestrično du Housseau, naj mi namestu njega prizna njegovo tako zvano ljubezen do Renée. Predsednica je opravila to naročilo, ko sem bil zadnjič v Saintesu zaradi svoje vražje pravde!"

"Pa mi niste ničesar omenili!" sem vzlihnila trpklo.

"Kakopak! Mar si domišljaš, gospodična hčerka, da sem zato ostal vdovec in sem ti zato posvečal vso svojo skrb in kopicil doto zate, ki si moja edina dedična, da te dam prvemu nepridipravu, ki se oglasi? Ko sem delal zate, sem mislil, da delam tudi za svoje lastno zadovoljenje; hotel sem, da se s teboj vred povzpnem v tiste kroge, kamor me kličejo vse moje želje in vsa moja stremjenja."

"Oče, dobri očka moj, ta zakon bi nasprotoval mojemu nagnjenju in bi me storil nesrečno."

"Meša se ti. Ponuja se izredna prilika; zahtevam, da jo sprejmeš."

"Zaklinjam vas, oče, ne silite me!"

Gnev gospoda du Chail je naraščal obenem z mojim odporom; vstal je in udaril z ного ob tla.

"Ali vzameš markiza de Marchezallier ali ga ne vzameš? Da ali ne?" "Ne, tisočkrat ne. ... Rajši se pri tej priči vrnem v samostan."

"Gospod," ga je podpihovala Sainte Emerance, "jaz na vašem mestu bi zaprla to uporno dekle v njeno sobo, dokler se ne izpametuje. Samota je zoper take muhe najboljše sredstvo."

"Prav imate, madame," je pritrdil oče, akoravno se sam nikoli ne bi bil domislil take okrutnosti. "Idi v svojo sobo, kjer boš do nadaljnjega tudi jedla. Dotlej pa sporočim gospe markizi-vdovi, da si bolna, zakaj nemogoče se mi zdi, da bi vztrajala v tem nezmiselnem odporu."

In tako so me zaklenili enako strogo kakor kako zločinko, kanonica pa se je sama postavila za mojo ječarico. (Dalje prihodnjič.)

PISMO IZ TRSTA

Brooklyn, N. Y. — Prijel sem pismo od mojega prijatelja ki se nahaja kot italjanski vojaški ujetnik v New Orleans in me prosi da to pismo ki ga je prejel od svojega brata iz Trsta, pokažem prijateljem ali naj ga dam tiskati v kak slov. časopis. — N. Civardi.

Pismo se glasi:

Trst, 30. okt. 1945

Dragi Vilko!

Ze dolgo časa te čakamo oz. od tedna do tedna. Večkrat slišimo ali čitamo, da vojaški ujetniki, ki se že vračajo iz daljne Amerike, in vsakikrat mislimo, da boš tudi ti med njimi. No, dragi Vilko, treba le malo potrpeti in čakati, kot znam, da v kratkem času se zopet vidimo. Ampak mislim, da je bolje, da ti precej povem, kadar se vrneš v Trst, našel boš veliko razočaranje. Življenje je tukaj slabo in težavno. — Če ne rastejo od dneva do dneva in velika brezposelnost. Sinoči, ko sem prišel z dela domov, našel sem tvoji 2 pismi. Bil sem prepričan, da dobim kaj od tebe, ker mislim sem ves dan nate. Od tistega, ki sem razumel v pismih, ti misliš, da doma se je zgodilo, kaj hudega z nami. Samo da ti prvo povem, da smo dosti pretrpeli in ni mogoče opisati sreče, da smo še pri življenju. Posebno pa jaz.

Ti pišeš, da malo trpiš, pa mislim da ako trpiš, trpiš samo moralnost, pa ne lakote ali stradanja ali pa mraza, kakor pa mi. Da še to ti povem, da jaz bi rajši napravil 10 let kot ujetnik v Ameriki kot eno leto v Nemčiji.

Sedaj pa ti malo in na hitro opišem, kaj se zmenoj zgodilo. Na 8. maja 1944 se predstavijo doma 2 S.S. s puško meni na prsa ter pravijo da morajo napraviti preiskavo, ker da iščejo orožje. Ker nič seveda niso našli me kasneje odpeljaajo v Coroneo (Tržaška ječa) kot talca. Rekli so mi, da za vsakega Nemca, ki ga ubijejo grede v smrt 10 talcev. Torej jaz sem se izbral iz sveta. Na 24. junija me odženejo v Nemčijo in sicer v Buchenwald, žalostno poznan po celem svetu kot "taborišče smrti". Mislim, da tudi ti si kaj čital ali slišal od njega. Ampak če nič ne znaš, to je bolje.

Prvo je bilo da so me vse okradli kar sem na sebi imel. Potem so me do čisto golega ostrigli ter dali so mi obleko s številko na prsih, tako da sem bil pravi zločinec. Trpel sem vsega stradanja, mraza, dela in vsega. Mislim sem vedno na starše doma, ter na tebe, ter, da ne bom več nobenega videl. — Teško je po sili ter po nedolžnem umreti. Pa korajže nikdar nisem vseeno izgubil. Tako začel sem misliti na ubeg. Pa kako? Dragi Vilko, da bi ti videl, kaj je tam bilo drugače, kot v Ameriki. Kamp je bil vedno pod bombardiranjem ki ti sploh ne znaš, kaj pomeni. Kadar so te Amerikanci ujeli v Algeriji, si bil kot gospod. — Končno nisem mogel več ter pripravil sem se, da zbežim. — Na 30. marca t. l. od 3 ur jutraj zbežim. Ampak opisati je neverjetno. Straže so za menoj streljali in me tudi lahko ranili. Pa ni bilo časa, zato bežim in bežim naprej, več daleč ko morem in da se oddalim cilju mitraljezov. Ko sem bil še malo na varnem, sem si malo rano na hitro obvezal ter šel naprej. Hodil sem za 3 tedne in ne da bi koga srečal, jedel travo in kakšen surov krompir. Napravil sem okoli 400 km. Ne vem, kako da, prišel sem do Čehoslovaške meje. Padel sem po tleh brez moči, ker noge ni

so več držale po konci. Ko se malo prebudim, okoli mene so bile že ruske čete ter me rešile gočove smrti. Ker sem žnjimi po slovensko govoril, da smo se malo razumeli ter povedal vse (vsaj ko so videli kakšno obleko imam, jim je bilo že zadosti), ter so preskrbeli, da me pošljejo nazaj v Trst, oziroma Barkovlje. Čez teden dni, ko sem vstopil na prag moje hiše, to je bil dan najsrečnejšega čelaga mojega življenja. Tako, dragi moj brat, daj si še malo korajže, štej dneve in ure, ker čakamo te doma vsi, da se še enkrat po 3 letih objamemo. Ostani mi zdrav. Vedno tvoj brat — Zorko.

Iz Urada SANS-a, NAS POLITIČNI FOND

Slovenski ameriški narodni svet je bil ustanovljen v prvi vrsti, da vodi politično akcijo v prid Slovenije in Jugoslavije med ameriški Slovenci; reliefno delo je njegova sekundarna naloga. Nekateri med nami se zanimajo le za prvo, drugi le za drugo. Vendar brez političnega delovanja bi ne bilo, oziroma bi bilo zelo malo reliefnega. Ogromni del reliefnega dela vršijo naše postojanke in politično nam naklonjene organizacije, društva in posamezniki, ki prispevajo tudi v politični fond. Iz tega fonda se krijejo vsi naši stroški v zvezi z reliefno akcijo, tako da gredo vsi reliefni prispevki prijeti v SANS-ov urad 100% za pomožno akcijo. V raznih nasebinah se vršijo shodi, predvajajo se filmi, prirejjajo se veselice in predstave. V mnogih slučajih pa odgovorni odborniki pozabijo, da je mnogo stroškov plačanih iv našega političnega fonda, in odločijo, da gre ves preostanek od prireditve za pomožno akcijo. SANS pa mora plačati stroške filmov, stroške govornikov, voditi kampanjo itd. vse na račun političnega fonda. Pravilno bi bilo, da se v takih slučajih že naprej odloči gotova svota tudi za politični fond. Denar, na primer, ki je darovan ali nakolektan za pomožno akcijo, naj bo porabljen izključno v ta namen — za relief; od računane vstopnine in drugega čistega dobička pa naj gre gotova vsota za stroške SANS-ovega delovanja, v politični fond. Le na ta način bo mogoče držati ravnovesje med obema akcijama in ju nadalje vršiti.

OB ZAKLUČKU LETA

Tajništvo SANS-a se prisrčno zahvaljuje številnim prijateljem in znancem za lepa božična voščila in pozdrave. Ni nam bilo mogoče na vsa posamezno odgovoriti in se zahvaliti. Bodite si vsi svesti, da hvaležno cenimo izraze vaše iskrenosti in zaupanja. Obenem želimo VESELE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO vsem prijateljem, odbornikom in podpirateljem SANS-a, kakor tudi vsem onim, ki so potom naše organizacije pomagali moralno in materialno svobodnemu slovenskemu narodu v njegovi veličastni borbi za svobodo in srečnejšo bodočnost!

Stojimo na pragu novega leta in pred nami se odpirajo vrata k novemu delu. Prepričani smo, da bo leto 1946 eno najvažnejših za slovenski narod, torej tudi najvažnejše za članstvo našega SANS-a. Sklenjen bo mir med bivšimi sovražnimi deželami, sklenjene bodo pogodbe in določeni pogoji za bodoče sožitje narodov sveta, postavljene bodo meje, ki bodo delale okvir nam priljubljene rojstne domovine. V novem letu bo odločeno, bo li ves slovenski narod prebival skupno pod eno streho, skupaj v svoji federalni drža-

HELP WANTED :: ZENSKO DELO :: HELP WANTED Help Wanted (Female) OPERATORS EXP'ED Singer Machines ON LADIES' SLIPS & GOWNS GOOD PAY - STEADY EXCEL MFG. CO. 372 DeKALB AVE. (cor Steuben St.) 2nd Floor BROOKLYN (251-1)

GIRLS for LIGHT FACTORY WORK ON SHOES Good pay; Steady Job Chance for advancement PALIZZIO INC. 400 Lafayette St., N. Y. C. 5th floor (248-254)

OPERATORS FOR MENDING CLEAN APRONS AND OVERALLS 75¢ per hour — Permanent 5 day week — Union shop GENERAL TOWEL & SUPPLY CO. 108 DOBBINS ST., BROOKLYN EV 9-3516 (248-254)

FLOOR GIRLS NO EXPERIENCE NECESSARY 65¢ hour; Permanent; 5 day week Union shop GENERAL TOWEL & APRON SUPPLY 108 DOBBINS ST., BROOKLYN EV 9-3516 (248-254)

New Jersey Drapers & Finishers EXPERIENCED ON GOOD LINE OF DRESSES Good pay; Steady work; Pleasant working conditions. — Apply: MORGAN DRESS CO. 1110 - 24th St., NORTH BERGEN, N. J. — Phone UNION 5-7512

HOUSEKEEPER EXCELLENT SALARY (OPEN)* Own room — Beautiful neighborhood Cooking and Housework — Live in or out.—EXTRA!! Carfare furnished once a week to and from any city. Telephone (collect) before 9 AM or after 5 PM — MRS. GUYER BOUND BROOK 207 (245-251)

HIŠINJA Lahko kuhanje opoldne do večerje. Ojkan dom, prijetne razmere. Dobra plača. 365 SEDGWICK AVE., BRONX blizu 231. ulice. Vprašajte takoj KI 3-0596 (246-253)

HELP WANTED :: Help Wanted (Male) PATTERN MAKERS WOOD FIRST CLASS ROSEDALE PATTERN WORKS 88-10 LITTLE NECK PARKWAY BELLROSE, L. I. FIELDSTONE 3-1218 (251-1)

MECHANIC FIRST CLASS ON TAXICABS GOOD PAY STEADY JOB BERTORELLI 1250 GARRISON AVE., BRONX, N. Y. — DA 3-8615 (249-3)

BOYS NO EXPERIENCE NECESSARY GENERAL FLOOR WORK 70¢ per hour — Permanent 5 day week — Union shop GENERAL TOWEL & APRON SUPPLY 108 DOBBINS ST., BROOKLYN EV 9-3516 (248-254)

(MALE & FEMALE HELP WANTED) OPERATORS (MALE OR FEMALE) HAND SEWERS FINISHERS Good Pay — Steady Work — Pleasant Working Conditions Apply: LEE HY DRESS CO. 15 DUFFIELD ST., BROOKLYN (247-253)

BUSINESS OPPORTUNITIES Candy & Luncheonette IZVRSTNO OKROŽJE VIŠJE ŠOLSKI BUS IN TROLLEY ODJEMALCI MORAM ŽRTVOVATI ZMERNO Pokličite LE 4-9467 29 East 104th St., N. Y. C. (249-3)

New Jersey Automobile Painter Wanted Also BODY and FENDER MAN EXPERIENCED — \$60 PER WEEK EXPERIENCED — \$85 PER WEEK Steady work; Pleasant working conditions — Apply RIVERSIDE AUTO BODY CO. 710 RIVER ST., PATERSON, N. J. (247-253)

LABORERS WANTED FOR SLAUGHTER HOUSE STEADY WORK Apply FOOD FAIR STORES Meat Packing Division 406 ALLEN ST., ELIZABETH, N. J. (246-252) MARQUETERIE or ZIGSAWMAN MUST BE GOOD — FULL TIME WORK ON NEW MACHINES APPLY NOW C. O. DICKS CO. Lincoln Blvd., BOUND BROOK, N. J. — Telephone Bound Brook 1082 (248-254) KUPITE EN "EXTRA" BOND DANENI

A Nation of Nations by Louis Adamic Author of The Native's Return; Laughing in the Jungle; Grandsons; Cradle of Life; My America; From Many Lands; Two-Way Passage; What's Your Name, etc. PUBLISHED BY HARPER & BROTHERS, NEW YORK A new, thrilling view of the real America and all the citizens of our nation. A NATION OF NATIONS—based on seven years research, readable as a fine novel—is Louis Adamic's twelfth and perhaps most important book. Coming at a crucial time in history, it is a vital contribution to the individual and collective reorientation required of the American people by a rapidly changing world. It is a book that Americans of all national, racial and religious backgrounds will be reading and referring to for decades to come. Price \$3.50 Orders taken by: SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 16 WEST 18th STREET NEW YORK 11, N. Y.

Post Office Rulings for Mail to Yugoslavia Letter Mail (first class): Letters and packages up to 4 pounds, 6 ounce limit. Printed matter, commercial papers, and merchandise samples in small packets up to the limit of 1 pound. Printed Matter for the blind (Braille) may weigh up to 15 pounds, 6 ounces. The rate for all first class mail is 5 cents for the first ounce, 3 cents for each ounce thereafter. Packages must be declared in Custom Declaration Form 2976-A on the inside and Stricker No. 2976-C1 on the outside. These may be procured from any local post office. Airmail: Airmail may be sent up to 1 pound limit. The rate is 30 cents for each 1/2 ounce. Airmail and Letter Mail may both be registered for a registry fee of 20 cents. Parcel Post: Packages limited to 11 pounds. — One package a week to the same addressee. The size of package or parcel is limited to a total of 72 inches for length and girth combined. Contents are limited to non-perishable foodstuffs, clothing, etc. The rate is 37 cents for the first pound, 51 cents for 2 pounds, 71 cents for 3 pounds, and 14 cents for each additional pound up to 11 pounds, making the postal rate for an 11 pound package \$1.83. Use Customs Declaration Form 2966 and International Parcel Post form. (From the U. Y. R. F. News Bulletin (October-November, 1945) New York, N. Y.) While all packages, both first class and parcel post, must be declared on Custom Declaration Forms, the Yugoslav Government allows gift packages from America to enter duty-free, when accompanied by a letter in which is stated that the package is a gift, and also when the package is marked in large letters G. L. V. V. — This is important if you wish to sent a